Elena PUCHIANU

CAIETUL meu de vacanță

fișe de lucru - clasa a VI-a

Editura Sfântul Ierarh Nicolae
ISBN 978-606-30-5875-2

Fonetică

1. Precizează câte litere și câte sunete conțin cuvintele următoare:

chel -

cufăr -

ciupercă -

ginere -

girafă -

gimnastică -

ciocolată -

cimpanzeu -

exercițiu -

sprânceană -

2. Subliniază cu o linie cuvintele care conțin diftong și cu două linii cuvintele care conțin hiat:

redactează, alee, geană, seară, socoteală, cooperează, muzeu, greșeală, mausoleu, machiaj, sacou, aripioare, vegheau, niște, seninătate.

3. Despărțiți în silabe cuvintele date:

alianță -

companie –

serviciu –

leoaică –

despre –

arctic –

astăzi –

altundeva –

încadrează –

continuu –

Vocabularul

1. Menționează antonimele următoarelor cuvinte:

   răutate –

   benefic –

   prietenos –

   slab –

   complicat –

   obraznic –

   eșec –

2. Scrie formele corecte de plural:

   avantaj –

   pârâu –

   baracă –

   boală –

   coală –

   căpșună –

   refren –

   fabrică –

   salată –

   stație –

   șiret –

3. Construiește contexte adecvate pentru următoarele cuvinte compuse:

altfel –

alt fel –

întruna -

într-una –

încât –

în cât –

nicicând –

nici când –

totodată –

tot o dată –

altădată –

altă dată –

4. Alcătuiește câte două enunțuri pentru a ilustra omonimia următoarelor cuvinte:

arie (substantiv/substantiv)

broască (substantiv/substantiv)

poartă (substantiv/verb)

șiret (substantiv/adjectiv)

5. Explică sensul pe care îl are cuvântul polisemantic *a ieși* în următoarele enunțuri:

a) Am ieșit în oraș cu prietenii.
b) Mihai a ieșit al doilea la concursul național de chimie.
c) A ieșit grâul pe care l-am semănat astă-toamnă.
d) Cei care încalcă legea nu ies prea ușor din închisoare.

6. Precizează cu ce sens sunt folosite cuvintele subliniate (propriu, secundar, figurat):

a) Copilul se plângea de durere în **gât.**
b) Tata a reparat **brațul** fotoliului.
c) Fratele meu s-a lovit la **brațul** stâng.
d) **Lumina** cărților bune te ajută în viață.
e) Bătrâna adunase **un braț** de nuiele.
f) Din neatenție, **gâtul** sticlei s-a spart.
g) Pe **catifeaua** nopții s-au aprins diamante lucitoare.

Textul literar

I. Citește cu atenție textul:

Cam pe la începutul vremilor, până unde prăștia minții nu azvârle, se povestește, așa, ca din scorneală, că omul era croit din alte foarfeci și cioplit din altă bardă.

Tot cu mâini și cu picioare era și pe-atunci, tot cu ochi și cu urechi, tot cu nasul deasupra gurii și cu călcâiele la spate, dar de învârtea copacul smuls din rădăcină și mi-ți izbea la mir leii pustiilor, dihăniile cădeau tumba, cu labele în sus, marghiolindu-se a moarte. Apele curgeau la vale și munții se ridicau în sus. Nu se pomeneau flori pe cer și stele pe pământ — ca pe la pârdalnicii noștri de stihari —, dar multe nu erau așa după cum sunt.

Împărații de mureau în luptă de buzdugan, bine, iar de nu, li se uitau de zile. Numai dacă barba le mătura țărâna la nouă coți în urmă, chemau pe unul din feciori, pe cel mai viteaz și mai cu minte, și-i dăruiau naframa, inelul, paloșul, stema și gonaciul, ca să poată împărăți și război în locul lor.

Apărarea și dreptatea atârnau de tăișul paloșului. Cu mintea cântăreau și hotărau, iar cu paloșul împărțeau. Și spun unii că pe atunci mergea mai bine cu minte dreaptă și fără de legi, decât, ca în zilele noastre, cu legi drepte și cu minte strâmbă.

Pe-așa vremuri se zice că ar fi văcuit împăratul cu stema ruptă din soare, în cel mai frumos palat de cleștar și peste cel mai înțelept și mai viteaz norod.

Nu era crai pe care împăratul cu stema ruptă din soare să nu-l fi domolit, că nici o oaste dușmană nu putea să-i stea împotrivă. La vreme de adânci bătrâneți sta înzăuat în fruntea ostașilor, călare pe un bidiviu ce arunca pe nări trâmbe de fum și limbi de foc. Și toți ai săi prindeau la inimă și biruiau, căci așa li se păreau lor cum era el de bătrân și înzilizit, tocmai ca o lance ruginită, care de-a pururea răpusese pe oricine izbise.

Dar cât era de mare și de vestit, că se dusese vestea până unde pământul e drob și piftie, de-a surda îi fură toate.

Într-o sfântă de vineri, cam pe la chindii, numai ce i se păru că stema din cununa împărătească se umflă și crește, crește, ba cât oul de gâscă, ba cât un boșar, și-i îndoi grumajii, și-l plecă la pământ. Înfricoșat, împăratul se luptă ce se luptă cu namila de diamant, iar la urma urmei căzu cu fața în jos, podidindu-l un plâns de foc.
Nu trecu cât ai scăpăra din amnar, și se apropiară de împărat, cu mângâieri și dezmierdări, odrasla lui, de trei fete, ca trei zâne, surori și nepoate, care mai de care mai chipeșe și mai drăgălașe. Apoi veniră mai-marii tronului și slugile ohavnice. Toți cu toți ieșiră ca dintr-o lacră, să cadă cu mătănii, doară or curma focul împăratului.
Cel mai de frunte dintre sfătuitori aduse vorba cam așa:
— Luminate împărate, care paloș ca al măriei-tale n-a mai fost atâtea veacuri întunecat și frânt la războaie? Care împărăție a rămas, atâta amar de vreme, neștirbită și cinstită pe fața pământului? Care răsură e mai învoaltă și mai rumenă ca domnița, fata cea întâi născută a măriei-tale? Care mură să fie mai neagră ca ochii celei mijlocii? Care rază mai luminoasă ca domnița cea mai mică? Apoi, luminate împărate, după atâtea noroace și bunătăți, ce-i fi având ca să te mai tânguiești?
Împăratul, de ochii neamurilor ș-ai norodului, curmându-și plânsul, mulțumi tuturora și, furișând sfios ochii în sus, văzu că stema nu e nici mai mare, nici mai mică de cum trebuia să fie.
Se potoli și făcu semn ca toți să plece, își sărută părintește copilele și opri lângă dânsul pe sora lui cea mai mare, care era și cea mai înțeleaptă, și-i zise încet, că zidurile de-ar fi auzit, nu l-ar fi auzit:
— Surioară, surioară, lipește urechea ta de inima mea, și ce-i auzi auzit să rămâie... Pe mine m-a ajuns grea bătrânețe, că uneori stema din frunte crește, crește, se-ntunecă, și de ce se întunecă, e mai grea, până ce mă culcă la pământ. Vezi tu, pare-mi-se că în această arătare e căderea mea ș-a neamului meu din scaunul domniei, că din cele trei împărătese ce mi-au slujit de soții n-am avut parte de parte bărbătească. Că făceau câte-o fată ș-a doua oară, cum făceau băiat, mureau și cuconul, și muma cuconului. Cea din urmă mi-a zis: "Măria-ta, împărăția ce stăpânești a fost zidită de un bărbat, și

ori cade, ori se însutește de o femeie, iar de cucon de parte voinicească n-ai să ai parte".
— Ei, Doamne, și d-ta, îi răspunse soră-sa, mângâindu-l ca pe-un copil speriat, eu văd că stema e cum era, și tot la locul ei. Cât despre vorba muierească, cea de pe urmă, ca și cea dintâi, tot fără noimă și fără de înțeles rămâne.
— Tatăl meu, urmă împăratul, mi-a zis: "Fătul meu, în cal îți las goana voinicului, în inima ta vitejia, în paloș biruința, iar la temelia «palatului de cleștar», odihna norodului tău. Acolo zac, la umbră, ferecate, patimile mari și mici, care fac pe om fericit și nefericit. Ia seama, fătul meu, că de le-i slobozi, ai să-ți vezi supușii pe unii în desfătări, iar pe alții în ahtieri. Ține aste patru chei, și să nu cobori în cele patru încuieri de sub talpa palatului decât atunci când ți-o pieri o rază din frunte și mărirea ți-o îndoi grumajii."
Împăratul scoase din sân patru chei, una de aramă, alta de argint, una de aur și alta de diamant, și le dete soră-sei și-i porunci să se ducă într-ascuns să deschidă și să se coboare sub talpa de la răsărit a palatului și să cerceteze cuvântul înțelepciunii asupra stemei împărătești, care uneori crește, se împătrește și se întunecă, și de ce se întunecă e mai grea, până ce-l doboară la pământ.
Noaptea, târziu, sora împăratului își făcu o cruce, își făcu două, își făcu trei și, cum învârti cheia de aramă în broasca beciului de la răsărit, o vijelie îi amuți auzul, apoi locul pe care sta i se afundă până la glezne, până la brâu, până la gât, iar de-i trecu dincolo de creștet, o văpaie, ce lumina fără să ardă, îi învălui obrajii.
La o cutremurare strașnică, două porți, țipând în cnpilele groase, se deschiseră, la dreapta și la stânga, și sora împăratului se pomeni într-o cameră cu totul și cu totul de aramă. Și când trecu prin alte două încăperi, una de argint și alta de aur, sora împăratului văzu minunea minunilor: stoluri de păsări care cântau ca din tilinci de argint și zburau în toate părțile, și unele i se puseră pe umeri și-și răsfirară aripile luminoase, zornăindu-le ca pe niște bănuți de aur vânturați din mână în mână.

Când descuie broasca de diamant, sora împăratului împietri de spaimă... în prag se zvârcolea o namilă de balaur și-și despica fălcile cât să înghită un călăreț cu cal cu tot.
Limbile lui, ca niște săgeți pârjolite, le azvârlea din beregată și le înfigea pe nările nasului, scuipând clăbuc, care se închega și se rostogolea bășici albe de mărgăritar. Solzăria lui era ca un curcubeu de-a lungul spinării.
— Ah! muiere cu suflet de bărbat, zise balaurul, ține-ți îngerii, și ce-i vedea să nu te sperii că cine ține cheile tainelor e și mai mare și mai tare ca mine!
N-apucă să-și vie în fire sora împăratului, că strălucirea camerei de diamant îi luă ochii cu sclipirile de toate fețele.
Când se trezi, se feri în lături. Lângă ușă, trei femei, în cătușe și priponite la zid de trei belciuge groase. Cea dintâi ar fi fost frumoasă de n-ar fi zâmbit și n-ar fi mișcat gura necontenit, clevetind fără noimă. A doua bolboșea ochii săi verzurii, scăpărând scântei de mânie. A treia, groasă ca o butie, rumenă și voinică, și tot semăna, ca o soră bună, cu celelalte două costelive și pițigăiate.
— Domniță, ce mai e pe lumea de pe tărâmul vostru? nici-o ceartă? nici-o ocară?
— Domniță, te-aș face praf și fărâme dacă nu m-aș teme că n-aș mai avea pe cine urî!
— Domniță, de când v-am părăsit, nu mai e pui de om fericit! Așa ziseră pe rând cele trei surori: Zavistia, Pizma și Prostia. Sora împăratului se simți, o clipă, rea, cum nu mai fusese, cu o mâncărime în vârful limbii și proastă ca un buștean.
Se strecură pe lângă toate tainele încătușate în cruci, până în dreptul altor trei, cu părul din frunte zbârlit, cu coamele despletite, care zbierau de se zguduia din temelie peștera de diamant, mușcând din carnea lor de le țâșnea sângele.
Lângă ele sta una neclintită, senină, pe gânduri, cu privirea dulce și fără pic de amăgire.
Numai ea, dintre toate, era slobodă. Și, din privire, socotea, osândea și ierta. Alta nu putea fi decât Înțelepciunea.

De-a dreptul la ea se duse sora împăratului și-i dădu în genunchi, îi sărută mâna dreaptă, o puse la frunte, apoi îi zise:
— Tu, care ești mai frumoasă ca revărsatul zorilor, mai dulce ca laptele îndoit cu miere din faguri, mai blândă ca mielul de trei zile și, după Atotțiitorul, cea mai adâncă la înțeles, tu știi de ce și cine m-a trimis pe acest tărâm. Povățuiește-mă, îndurătoareo, ca să pot mângâia zilele tulburate ale împăratului cu stema ruptă din soare.
— Spune viteazului bătrân că, trecând pe lângă toate patimile, la hotarul nebuniei, ai dat de Înțelepciune. Și spune-i că l-au ajuns zilele, că dacă stema îl apasă așa de greu, nici nu se mărește, nici se micșorează, ci-l apasă, așa cum atârnă și el de greu pe perina de pe scaunul împărăției. Și spune-i că, neavând copil de parte bărbătească, să cunune pe una din fete cu flăcăul care, zicând din fluier, îi va preface părul în inele de aur, cu flăcăul care se învelește cu cerul și dorește mai mult ca fiecine din toată împărăția. Acestuia să-i dea năframa, inelul, paloșul, gonaciul și stema.
Când sora împăratului plecă, se năpustiră asupra ei, s-o soărbă și mai multe nu, Furia, Smintenia și Pizma. Ce valmă de vaiete și blesteme, că se clăti încăperea din temelie, și grinzile porniră din locul lor! În acel vuiet, glasul Înțelepciunii se risipi ca nisipul în luptă cu vijelia. Iar sora împăratului, pierzându-și cumpătul, se repezi pe ușă afară, scăpând cele patru chei, care zornăiră pe pardoseală...
Când se trezi pe tărâmul împărăției, toate ușile i se pecetluiseră în urma ei. Și plânse ce plânse cheile pierdute, apoi se gândi cum să mintă împăratului de-o veni vorba despre chei, căci plecase cu mintea de nouă coți și i se scurtase de zece.
Când împăratul auzi cuvântul Înțelepciunii, puse de răscoli domnia în cruciș și în curmeziș, doar de-o afla pe cel ce ar dori mai mult ca fiecine, cât, cu dorul și cu cântecul, să poleiască cosițele unei domnițe de-a sale și să se vrednicească de scaunul împărăției.
Și-a întâlnit, în crețul crângurilor, vânători ce prind iepurii de coadă, în văgăunile munților, delii ce rup ursul în două, parc-ar rupe un fuștei de ceapă, la picurișul izvoarelor, năzdrăvani care adună

scânteile din coada licuricilor de fac vâlvătăi în miezul nopții. Dar unii doreau bogăție, alții slavă, alții tinerețe fără bătrânețe. Și cosițele domnițelor au rămas tot ca mai nainte, și împăratul tot fără chef.

Într-o zi, cam pe înserate, cercetașii domniei, rupți de oboseală, pe malul unui râuleț ce șerpuia ca o fâșie de argint, deteră peste un voinic cu pletele revărsate, ce zicea din fluier de te slăvea.

Și ce mândrețe de voinic! Cum îl văzură, ascultară teacă de pământ migala de șuierături care se-nșira și se deșira ca o binecuvântare a sufletului.

— Ce dorești, voinice, grăi ceaușul împărătesc, ce dorești tu după pofta inimii?

— Cinstiți boieri, alt nimic, să trăiesc, să cânt, să mor... N-apucă să sfârșească bine cuvintele, și se zăriră câțiva călărești, gonind năuci de înghițeau poștiile.

De sub copitele armăsarilor vâjâiau pietrele ca niște gloanțe. Cum ajunseră, flăcăii se opriră ca un zid.

— Stați, zise unul dintre ei, să-mi luați pe-acest băiat și drept la scaunul împărăției să mi-l duceți.

Bietul băiat se împotrivi: "Ba că nu merg, ba că n-am furat nimic, păcatele mele..." Dar n-avu ce face.

Când ajunseră în fața palatului, tot norodul era de față cu mănuchiuri de flori. Buciumașii, fluierarii și surlașii sunau ca de alai mare. Și cu toții se ploconeau la flăcăiandrul cu coama neagră și lucie ca păcura. Iară el căsca ochii mari și, suflet smerit, nu-i trăsnea prin cap de ce și cui să i se facă așa sărbătorire.

Pe scările palatului, împăratul, rezemat pe toiag, aștepta voios și, de cum zări pe flăcău, îi sări de gât, sărutându-l și pe-o parte, și pe alta.

— Tu ești dorul nevinovat, zise împăratul, prin barba albă ce i se lungise până la pământ, alesul Înțelepciunii și al meu, hai de-ți vezi mireasa și să domnești pe scaunul pe care am domnit și eu.

Nu se desmeticise voinicul, și se trezi dus pe sus într-o cămară cu jețuri aurite. Acolo îl aștepta, printre sfătuitorii tronului și jupânesele cu cuconii lor, fata cea mai mică a împăratului.

Și era fragedă și subțirică din creștet până în bărbie, cu niște cosițe ca o beteală de aur — lumină și dragoste — că bietul om ameți. Palatul, cu mulțime cu tot, i se învârti sub picioare și căzu în genunchi și-i sărută condurul.
— Scoală-te, fătul meu, zise împăratul. Și voi, sfetnici credincioși, aduceți năframa, paloșul, stema și gonaciul, că lui i se cuvin, pe lângă cea mai frumoasă din fetele mele.
Dar, în clipa când împăratul vroi să binecuvinteze pe noii stăpânitori ai domniei, cerul se întunecă, norii se posomorâră, cutreierând pacea văzduhului. Vânturile porniră bătaie oarbă, făcând una cu pământul copacii neclintiți de veacuri întregi. Un potop de ploaie se sparse din culmea întunecimii și împrăștie, care pe unde înnemerea, mulțimea norodului.
Împăratul și adunarea înmărmuriră; palatul de cleștar se clăti pe temelie; cutremurul zgudui pământul; mesele, jețurile și policandrele căzură zdrobite pe pardoseală; oamenii nu se mai cumpăniră pe picioare.
Împăratul, trezit de spaimă și de mânie, strigă către soră-sa cea mai mare:
— Muiere, ce e asta? Ce-ai făcut cu cheile patimilor? Un' ți-ai uitat mințile să-ți fi uitat oasele!
Cuvântul lui se înecă într-un vuiet de cutremur. Geamlâcul și ușile se zguduiră și săriră din țâțâni. Tavanul se crăpă drept în două. Pe uși și pe ferestre se năpustiră niște femei despletite, care vărsau, pe nări și pe gură, fum și pară de pucioasă. Răcnind ca fiarele, ele aruncară la pământ pe toți cei de față... Și peste trupurile lor întinseră dansul patimilor...
La o nouă zbuciumare, pământul se despică în două. Palatul de cleștar, trosnind, se porni și se făcu nevăzut într-o prăpastie fără fund.
Mânia, Furia și Nebunia, și după ele altele, plecară vârtej în alte părți ale lumii acesteia.
Iar la urma urmelor, tocmai la coadă, Prostia, rumenă și voinică, se târa mulțumită, de-a înboulea... Dar ce-i păsa?... Ca ea nu era

nimenea. Și, la dreptul lui Dumnezeu vorbind, nici una din celelalte, de-atunci și până azi, n-a sălășluit mai fericit în mai multe capete omenești.

(*Palatul de cleștar*, de Barbu Ștefănescu-Delavrancea)

1. Unele cuvinte nu sunt folosite cu forma acceptată de dicționar. Extrage din text astfel de cuvinte și scrie forma corectă a acestora:

_____

_____

_____

2. De ce crezi că sunt folosite astfel de forme în text, considerate incorecte:

_____

_____

_____

3. Folosind culori diferite, marchează în text cele cinci momente ale subiectului:

situația inițială (roșu) punctul culminant (verde)
intriga (albastru) deznodământul (mov)
desfășurarea acțiunii (galben)

4. Precizează pentru fiecare dintre personaje o valoare morală/culturală de care acestea dau dovadă:

_____

_____

5. Realizează o HARTĂ A POVESTIRII:

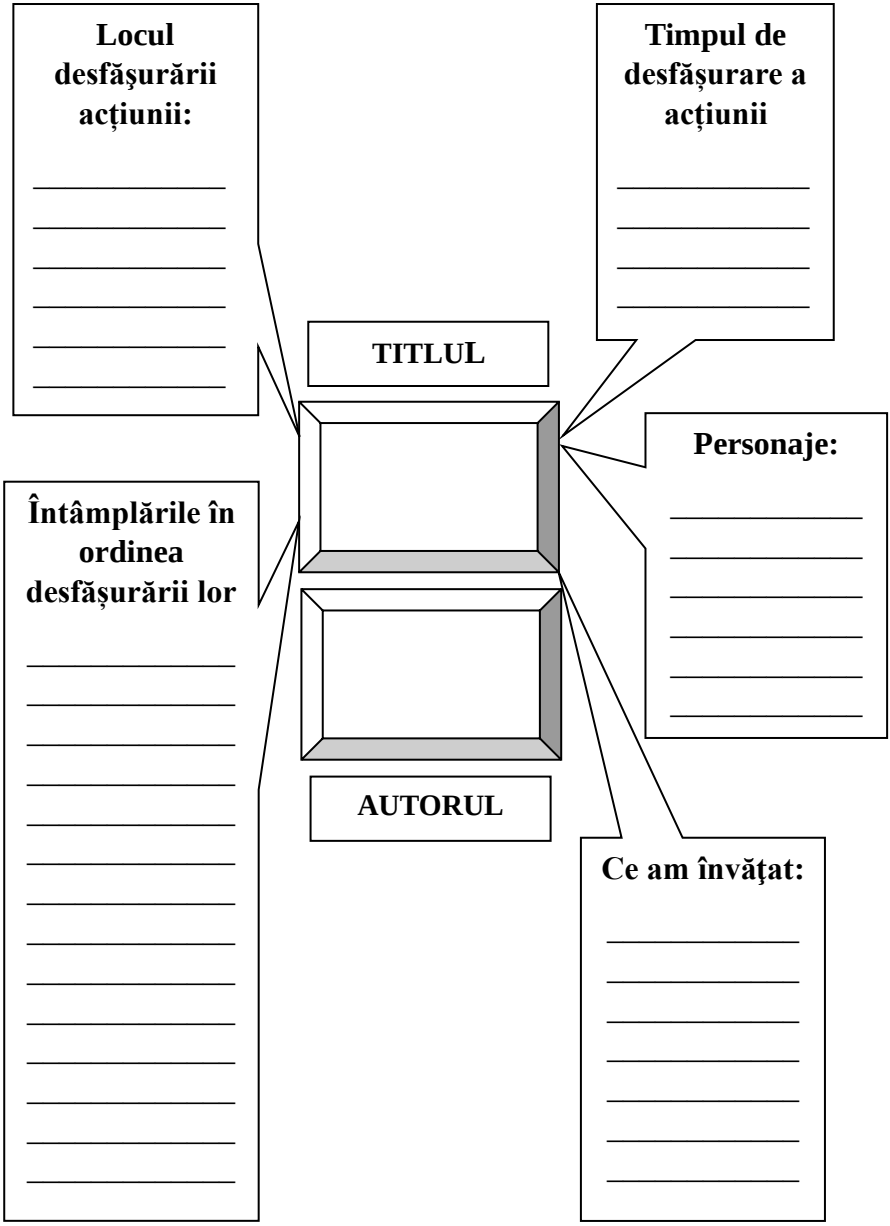

II. Citește cu atenție poezia de mai jos și răspunde cerințelor:

Cum umbli fără cauză și scop
Pe negrele, murdarele șosele,
Întruchipare a tristeții mele,
Vitreg copil al lumii, câine șchiop.

Și lacrima ți-o bei, strop după strop,
Și ei îți frâng spinarea cu zăbrele
Și-n propriul sânge vor să mi te spele,
Mănuși să fii și să te dea la shop.

Vai, șchioapeți într-o lume nemiloasă,
Lovit de toate roțile, suspini,
Nu poți nici să mai mergi, nici să te-nchini,
Cei care fug în pace nu te lasă.

Așa ni-i soarta noastră* de străini,
Tu, câine șchiop, fost animal de casă.

*De lovituri mortale să fim plini
Și hăituiți, să ne simțim acasă.
(Câine șchiop, de Adrian Păunescu)

1. Ce efect a avut lectura textului asupra ta? Notează emoțiile trăite și folosește-le pentru a scrie câteva rânduri despre impresiile tale de lectură.

_____

_____

_____

_____

2. Precizează rima și măsura primei strofe.

3. Identifică trei figuri de stil diferite și precizează tipul acestora:

4. Care este mesajul acestei creații? Dezvoltă răspunsul în 30-50 de cuvinte.

5. Scrie un cvintet al cărui cuvânt cheie să fie „câinele”:

Substantivul

1. Alege, prin încercuire, răspunsul corect:

A. Seria care conține numai substantive este:

a) fericire, generație, paturi, ploaie;
b) zăpadă, vine, acum, tristețe;
c) trist, plouă, pisică, poartă;
d) tristețe, speranță, calcă, frumos.

B. În enunțul „*O fată a cumpărat niște caiete pentru prietena sa.*” există:

a) două substantive articulate hotărât și un substantiv articulat nehotărât;
b) două substantive articulate nehotărât și un substantiv articulat hotărât;
c) trei substantive articulate nehotărât;
d) trei substantive articulate hotărât.

C. În enunțul „*În zori, îl dor mereu șalele.”* există:

a) un substantiv defectiv de plural;
b) două substantive defective de plural;
c) două substantive defective de singular;
d) un substantiv colectiv.

D. Sunt numai substantive colective în seria:

a) țărănime, pietriș, turmă, cireadă;
b) tineret, bătrâni, cârd, preoțime;

c) oameni, muncitorime, haită, preot;
d) stol, școlari, școlărime, apăraie.

2. Subliniază substantivele colective din următorul text:

Un stol de berze zboară deasupra şcolii. Şcolărimea adunată în curte le priveşte cu uimire. E linişte acum în porumbişte. Doar un cârd de raţe se îndreaptă agale spre râu.

3. Subliniază cu o linie substantivele defective de singular şi cu două pe cele defective de plural:

aur, cimbru, sete, podoabă, zori, stea, minge, aplauze, unt, fotbal, optimism, vapor, căpitan, curaj, ochelari, câlţi, miere

4. Articulează cu articol hotărât substantivele din textul următor:

(An) …….. acesta (ploi) ……. au inundat (ogoare) …… . (Bunici) ……. mei au lucrat mult în (livadă) …… lor. În (grădiniţă) ……. din faţa (casă) …….. au răsărit toate (flori) ……. preferate ale (bunică) …….. . La (sosire) ……. mea (pomi) …….. erau înfrunziţi, iar (bucurie) ……. (bunici) ……. a fost mare.

5. Completează textul cu articolele nehotărâte adecvate:

Am citit despre ….....….. carte interesantă în catalogul …… edituri.
……..... colegi mi-au spus că au văzut ….....… exemplar în vitrina ……....…… chioşc din cartierul nostru.

6. Precizați cazul și funcția sintactică pentru substantivele subliniate din următoarele enunțuri:

a) Prietenul meu nu a reușit la examen.
b) Ziua examenului a sosit.
c) Din întâmplare, am ratat ora examenului.
d) Îi ofer mamei mele respectul cuvenit.
e) Cu toții ne-am adunat în curtea școlii.
f) Am cules frăguțe din grădina bunicilor.
g) Ora de română s-a încheiat.
h) Ioana, mergi la tablă pentru a rezolva exercițiul.

7. Alcătuiește enunțuri în care substantivul „grădină” să îndeplinească următoarele funcții sintactice:

- **subiect**
- **complement direct**
- **complement indirect**

- **complement prepozițional**
- **atribut substantival prepozițional**
- **atribut substantival genitival**
- **circumstanțial de loc**

8. Precizează formele corecte de plural pentru următoarele substantive:

copertă –
grădină –
broască –
nivel –
etaj –
chibrit –
șiret –
chitară –
hotel –
coală –
pix –
pârâu –
greșeală –

9. Alcătuiește un substantiv interogativ în care substantivul „clasă” să fie în cazul acuzativ:

10. Citește cu atenție afirmațiile de mai jos. Răspunde cu A (adevărat) sau F (fals):

A/F Substantivul este parte de vorbire flexibilă;

A/F Substantivul în cazul dativ din enunțul – *I-am oferit mamei un buchet de flori.* – are funcția de *atribut*.
A/F Substantivul câlți este defectiv de plural.
A/F Substantivul în cazul vocativ se izolează prin virgulă.

11. Rescrie enunțurile, corectând greșelile:

Am vorbit cu vizitii aceea pentru a mă loa deseară de la spectacol.
Aștept răspunsul acestora, ne greșit.

Verbul

1. Citește cu atenție textul de mai jos și răspunde cerințelor:

Se spune că în timpurile vechi era în munte o femeie cu numele Dochia. Și avea femeia ceea o noră, căreia îi puise gând rău.

Într-o dimineață, pe timp de iarnă, soacra și-a trimis nora după frăguțe, căci așa-i veni poftă.

Nora a oftat greu și s-a pornit la drum. A mers cât a mers și a început a plânge, fiindcă nu găsea frăguțe nicăieri din cauză că era încă zăpadă.

Mergând ea tot așa, s-a întâlnit cu un moșneag cu barba albă până-n pământ, care stătea lângă un foc ce mai mocnea ușor. Văzând-o înlăcrimată, a întrebat-o de ce plânge. Fata i-a povestit totul de-a fir a păr și de îndată îi stătu mai ușor pe suflet.

a) Identifică în text trei verbe la moduri diferite pe care le vei preciza.
b) Identificați două verbe la modul indicativ, la timpuri diferite, precizându-le.
c) Precizează funcția sintactică a verbelor subliniate.

2. Precizează valoarea morfologică a verbului „a fi” din enunțurile (verb predicativ, verb copulativ și verb auxiliar):

a) Andrei este din Timișoara.
b) Copilul este inteligent.
c) Să fi plecat la timp aveam timp.
d) Maria a fost la timp la antrenament.
e) Nu fi supărat!
f) Mama va fi mândră de rezultat!
g) Creionul a fost 2 lei.
h) Aș fi venit și eu la școală.

3. Precizați modul și timpul formelor verbale date:

ai fi citit –
să fi mâncat –
ai cântat –
voi sublinia –
o să cânt –
ați scris –
cântă! –
privea –
va fi scris –
vor pleca –

4. Alcătuiește enunțuri în care să evidențiezi cele trei valori ale verbului „a fi”.

5. Precizează valoarea morfologică a cuvântului subliniat (verb copulativ, verb auxiliar):

a) Noi **vom** fi atenți la explicațiile profesorului.
b) **Ai** fi cântat și tu la spectacol.
c) Elevii **au** mers în excursie la Brașov.
d) Noi **suntem** din Brașov.
e) Ar citi dacă **ar** avea timp.
f) **Fii** atent la oră!
g) Mâine **voi** fi acasă devreme.

h) Aseară, când m-**ai** sunat, **eram** în fața televizorului.

6. Identificați seria în care există doar verbe la modul indicativ:

a) mâncă, aș pleca, să pleci, să fi citit;
b) plânge, mâncă, plecaseră, voi citi;
c) aș citi, o să citesc, să pleci, să vii;
d) a citi, ar citi, am citit, aș citi.

7. Precizează seria corectă:

a) să vii, să știi, să ții, să cânți;
b) să vii, să ți, să știi, să cânți;
c) să vi, să ți, să ști, să cânți;
d) să vii, să ții, să știi, să cânții.

8. Precizează forma verbului la persoana I, respectiv persoana a III-a, singular, mod indicativ, timp perfect simplu:

VERBUL	Perfect simplu, pers. I, singular	Perfect simplu, pers. a III-a, singular
A COACE		
A TOARCE		
A ZACE		
A PRIVI		
A CITI		
A ȚINE		
A ȚESE		
A SE SFII		
A COASE		
A VENI		

9. Corectează enunțurile date:

Nu a vrut să copereze, motiv pentru care lam rugat pe prietenul meu să mă ajute.
Desigur v-oi reușii să termin lucrarea care țiam prezentato

---

10. Precizați tipul predicatului – predicat verbal (PV), predicat nominal (PN):

a) Profesorul este sever cu elevii.
b) Tonul său este ridicat atunci când este nevoie.
c) Bunica a fost pe la voi ieri.
d) Aș fi mers cu tine în excursie dacă m-ar fi lăsat mama.
e) Îmi place enorm ciocolata!
f) Telefonul tău este stricat.

Pronumele

1. Precizați tipul pronumelor subliniate, cazul și funcția sintactică:

a) **Mi**-a cerut caietul de teme.

b) Discutăm **despre ei** mai târziu.

c) **Dumnealu**i nu a sosit la timp.

d) L-a întrebat **pe dânsul** privind examenul.

e) Penarul **lui** este pe bancă.

f) Eu **mă** pregătesc de plecare.

g) Excursia nu este **pentru ei.**

h) Cartea **de la el** e nouă.

2. Precizați tipul pronumelui (personal/reflexiv):

   a) Tu **ne** aduci ciocolată zilnic.
   b) **Vă** luăm de la serviciu mai devreme.
   c) **Vă** luați timpul necesar pentru sarcină.
   d) Ei **se** gândesc doar la vacanță.
   e) **Se** spune că vei pleca.
   f) Tu **te** gândești doar la beneficii.
   g) Cartea ei **se** află pe raft.
   h) **Se** știe deja câștigătorul.
   i) **Mă** știe de mult timp.
   j) Nu **se** gândește decât la sine.

3. Selectați valoarea de adevăr din afirmațiile de mai jos:

a) În enunțul **„Ne vezi pe terenul de sport.”** există un pronume reflexiv în cazul Ac.
   A/F
b) În enunțul **„Scrisorile de la mine au rămas în sertarul ei.”** există două pronume personale, unul în cazul Ac, celălalt în cazul D.
   A/F
c) În enunțul **„Mă gândesc la consecințele faptelor lui**.” există un pronume reflexiv și un pronume personal.
   A/F

d) În enunțul **„Se pregătește intens pentru orice competiție.”** există un pronume reflexiv în cazul D.
A/F

4. Construiți enunțuri prin care să evidențiați valorile morfologice ale cuvântului **„ne”.**

5. Subliniază **pronumele** din enunţurile de mai jos, precizând **felul lor.**

a) Cărțile de la tine au fost citite.
b) Măria-Ta, sunt mulți soldați turci în Moldova !
c) A adus cu sine un penar cu creioane colorate.
d) Casa lor este îngrijită.
e) Frunzele lui s-au îngălbenit**.**
f) Ne-a spus adevărul.
g) Nu le place compunerea ta.

Numeralul

1. Încercuiește răspunsul corect:

   A. În enunțul „Când doi se ceartă, al treilea câștigă.” există:
      a) un numeral cardinal și unul ordinal;
      b) două numerale cardinale;
      c) nu există numeral;
      d) două numerale ordinale.

   B. Numeralul din enunțul „Zece elevi au mers la spectacol.” are valoare:
      a) pronominală;
      b) adverbială;
      c) adjectivală;
      d) substantivală.

2. Precizează valoarea numeralului subliniat:

   a) Al doilea a fost cel mai atent.
   b) Doi elevi s-au luptat pentru podium.
   c) Prietenul meu locuiește la etajul 3.
   d) Am obținut la test nota zece.
   e) Trei au intrat în sală mai târziu.
   f) Aseară ne-am întâlnit cu doi dintre ei.

3. Precizează cazul și funcția sintactică pentru numeralele din următoarele enunțuri:

   a) Trei este cifra mea norocoasă.
   b) Am discutat despre trei dintre ei.

c) Nota mea este zece.
d) Am primit nota zece.
e) Pe al doilea l-a îmbrățișat puternic.
f) Urc la etajul 2.
g) Am jucat fotbal cu trei dintre colegii mei.

4. Precizează valorile lui **„o”** din următoarele enunțuri:

- Am zărit-o pe fereastra din față.
- Am citit o carte din biblioteca lui.
- O sa mergem la mare în această vară.
- O elevă și doi băieți joacă fotbal.
- Am nevoie de o singură lămurire.
- Nu i-a permis să o certe.

Adjectivul

1. Împarte adjectivele de mai jos după criteriile date:

frumos, răzbunător, nemilos, dulce, roz, albastru, îngrijit, curățat, silitor, greoi, nouă, mov

Adjectiv invariabil	**Adjectiv cu două forme flexionare**	**Adjectiv cu trei forme flexionare**	**Adjectiv cu patru forme flexionare**

2. Transformă următoarele substantive în adjective:

nor -
oraș -
copil -
piatră -
sat -
școală -

3. Alcătuiește enunțuri în care adjectivele sensibil, ușor și roșu să aibă, pe rând, funcția sintactică de atribut adjectival și nume predicativ.

_____

_____

_____

4. Atribuie câte trei adjective următoarelor substantive:

zi –
noapte –
anotimp –
femeie –
copil –
clasă –

5. Identifică adjectivele din fragmentul de mai jos, precizează felul acestora, cazul și funcția sintactică:

Lizuca este o fetiță micuță, tunsă scurt, băiețește, într-o rochiță albastră, cu ghetele pline de praf și cu șireturile desfăcute. Ciorapii îi căzuseră și arătau niște picioruțe arse de soare. Avea nasul mic, obrajii roșii și ochi căprui cu gene negre.

6. Selectați valoarea de adevăr din afirmațiile de mai jos:

A/F În enunțul „Zglobii copii aleargă în curtea școlii.”, adjectivul este scris corect.
A/F „Privește atent pe fereastră”, **atent** este adjectiv.
A/F Adjectivul „alb” are două forme flexionare.
A/F Forma „cea mai frumoasă” este la superlativ absolut.
A/F „Frumosul din imagine este fratele meu.”, cuvântul subliniat este adjectiv.